

Mottagare
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Utvecklad vuxenutbildning

Barn- och utbildningsförvaltningens förslag till beslut till gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

1. Redovisningen av utredningen godkänns.
2. Barn- och utbildningsförvaltningen ges i uppdrag att se över möjligheter till utveckling inom det systematiska kvalitetsarbetet för att utveckla befintligt kursutbud.
3. Barn- och utbildningsförvaltningen ges i uppdrag att se över antal kursstarter och studietakten på befintligt kursutbud.
4. Barn- och utbildningsförvaltningen ges i uppdrag att organisationen säkerställer att kontinuerlig utbildning erbjuds under hela året.

Barn- och utbildningsförvaltningen

Elisabet Schultz
Förvaltningschef

Martin Lundell
Skolchef

Beskrivning av ärendet

Barn- och utbildningsförvaltningen har fått i uppdrag från gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden att utreda vilka utvecklingsmöjligheter som finns inom Tyresös vuxenutbildning. Det befintliga kurs- och programutbudet ska ses över för att utreda vilka utvecklingsinsatser och prioriteringar som ska göras. Uppdraget omfattar även att utreda samverkansmöjligheter som finns både internt och externt. En plan för vilka utvecklingsmöjligheter som finns på kort sikt (ett år) och lång sikt (fem år) ska tas fram av förvaltningen.

Syftet med uppdraget är att ta fram ett förslag på hur vuxenutbildningen i Tyresö kan utvecklas.

I utredningen finns en metods beskrivning och förtydligande av olika begrepp. Regleringen av kommunal vuxenutbildning i skollagen (2010:800) och förordning av vuxenutbildningen (2011:1108) beskrivs i utredningen. Lagändringen om prioritering och urvalsordningen samt förslag på lagändringar som kan påverka kommunal vuxenutbildning har lyfts i utredningen.

Vuxenutbildningens uppdrag

De övergripande målen för vuxenutbildningen har utökats genom en lagändring 1 juli 2020 (SFS 2020:446). Innebörden har blivit att utbildningen även ska utgöra en bas för den nationella och regionala kompetensförsörjningen till arbetslivet och ge en god grund för elevernas fortsatta utbildning.¹ I förarbeten beskrivs det att vuxenutbildningen fått en allt större betydelse för integration och kompetensförsörjning. Vidare beskrivs det i förarbeten att gymnasieskolan inte räcker till för att ensam tillgodose arbetsmarknadens behov av yrkesutbildad arbetskraft. Vuxenutbildningen spelar därför en viktig roll.²

Vuxnas behov av utbildning kan uppstå under hela året och därför behöver utbildningen ges kontinuerligt.³ Flexibiliteten som beskrivs i läroplanen ska finnas gällande platsen för utbildningens genomförande, tid, studietakt, studieform och sättet att lära.⁴

C3L

Centrum för livslångt lärande är vuxenutbildningen i Tyresö. C3L bedriver grundläggande och gymnasial utbildning, samt SFI, SFX- och kombinationsutbildning. På C3L erbjuds även särskild utbildning för vuxna. Kommunen erbjuder dag- kvälls- och distanskurser för att ge fler möjligheten att studera. Alla Tyresöbor kan få studie- och yrkesvägledning på C3L. Tyresö kommun har även upphandlat distanskurser från NTI-skolan och köper utbildningar som inte erbjuds på C3L från andra kommuner.

I kursutbudet sker en ständig utveckling för att anpassa utbildningarna efter behov och efterfrågan. Kursutbudet kan variera från år till år. Riktade statsbidrag kan också påverka utbudet på C3L.

I utredningen presenteras kursutbudet på C3L och en analys över kursutbudet görs.

¹ Prop. 2019/20:105, sid. 70. [Komvux för stärkt kompetensförsörjning - Skolverket](#)

² Prop. 2019/20:105, sid. 70.

³ [Planera för individanpassning och extra anpassningar inom vuxenutbildningen - Skolverket](#)

⁴ [Planera för individanpassning och extra anpassningar inom vuxenutbildningen - Skolverket](#)

En sammanhållen statistik från C3L har varit svårt att få fram. Det handlar bland annat om att vuxenutbildningen är en flexibel verksamhet och att olika personer ansvarar för olika delar av utbudet på C3L och platser som köps externt.

I många av kurserna har Tyresö kommun enbart två kursstarter. Det leder till att C3L har långa uppehåll under sommarperioden. Ur ett ekonomiskt perspektiv har det för verksamheten inneburit låga intäkter under sommarperioden. Ur ett kvalitetsperspektiv har det inneburit begränsningar i flexibiliteten för eleverna att kunna studera vuxenutbildning kontinuerligt under hela året på C3L. Två kursstarter kan även leda till konsekvenser i flexibiliteten i övrigt. C3L har därför köpt kurser från NTI-skolan för att kunna motsvara behoven under perioder där C3L inte haft kursstarter. Många av eleverna kan vara beroende av bidrag från CSN, vilket kan påverkas om de inte får utbildning kontinuerligt under hela året. En annan konsekvens för eleverna kan bli att försenade betyg i kurser kan försena deras antagning till deras studier på högskolan. Studietakten kan också påverka elevernas bidrag eller fortsatta studier vid försening.

Enligt CSN anses studietakt på heltid vara 20 poäng per vecka inom vuxenutbildningen. I jämförelse med vad CSN och regeringens bedömning av studietakt i propositionen 2021/22:51 erbjuder C3L utbildning i långsammare studietakt om en elev läser en kurs på heltid. I majoriteten av de enskilda kurserna på 100 p är studietakten 10 veckor eller 20 veckor på C3L. Studietakten på C3L har utvecklats till 10 veckor i många av kurserna istället för 20 veckor. Om en elev läser 100 poäng på 20 veckor innebär det 5 poäng per vecka. Det brukar vara vanligt att elever läser andra kurser samtidigt. Men med utgångspunkt 10 veckor eller 20 veckor i studietakt kan det för eleven innebära att det inte blir heltidsstudier om eleven läser enbart en kurs. Det kan påverka elevens CSN bidrag samt elevens fortsatta studier då det kan ta längre tid att bli färdig med utbildningen. En annan aspekt som bör beaktas är skyldigheten att erbjuda flexibilitet. Det kan däremot ur ett pedagogiskt perspektiv innebära att kvalitén på utbildningen kan vara bättre med längre studietakt. En jämförelse har gjorts med andra utbildningsanordnare. Bland andra utbildningsanordnare är det vanligt att en kurs på 100 poäng erbjuds i en studietakt mellan 5-10 veckor, majoriteten av de kommunala oftast erbjuder 10 veckor. Svårigheten i kursen kan också vara avgörande, som exempelvis matematik som kan erbjudas på 20 veckor i även andra kommuner.

I övrigt har C3L ett väldigt brett kursutbud i jämförelse med andra kommuner. Det kan både ha sina fördelar och nackdelar. Fördelarna är att kunna erbjuda ett brett utbud till kommunens invånare, nackdelen kan vara svårigheter att kunna behålla kvalitén i samtliga utbildningar och att kunna få ett tillräckligt

med elevunderlag. I jämförelse med andra utbildningsanordnare erbjuder C3L färre kursstarter under året på de enskilda kurserna. C3L har under senaste året utökat antal kursstarter i några kurser men har fortfarande enbart två kursstarter på många utbildningar. Innebörden kan bli att eleverna kan behöva vänta mellan kursstarterna eller studera hos en annan utbildningsanordnare om de missat kursstarterna. Det kan försena elevernas vidare studier eller påverka deras studiebidrag. Däremot har C3L varit generösa med att kunna erbjuda utbildningar på NTI. På så sätt har C3L tillgodosett vuxnas behov av utbildning även under perioder utanför kursstarterna. En annan konsekvens är att vuxenutbildningen behöver erbjuda kontinuerligt under hela året. Bland andra utbildningsanordnare är det vanligt med fem kursstarter per år i många av utbildningarna. Tyresö kommun har däremot färre elever och medborgare än många andra kommuner i Stockholm. Det kan därför vara svårt att ha fler kursstarter i alla kurser. Enligt statistiken från NTI har majoriteten som studerat på NTI gjort det med kursstart under perioder som C3L inte haft kursstarter. Det har varit många som studerat på utbildningar som erbjuds på C3L annars.

Antal elever som uppnår godkända betyg är relativt hög på C3L, men i jämförelse med tidigare år har det minskat procentuellt. Matematikämnet är det som färre får ett godkänt betyg i, medan yrkeskurserna har en hög andel godkända betyg. För yrkespaketen inom barn och fritid och vård och omsorg är andelen med examen 72 procent. På SFI ges inte ett underkänt betyg, utan det som mäts är hur lång tid en kurs tar.

C3L är beroende av statsbidragen i många av utbildningarna. För att kunna behålla ett brett kursutbud och kombinationsutbildningar är statsbidragen avgörande. På längre sikt kan det finnas risker om statsbidragen inte är i lika stor omfattning. Ett arbete har påbörjats i samband med utredningen att beräkna kostnaderna för enskilda elever på vuxenutbildningen för att jämföra kostnaderna med upphandlad verksamhet. Arbetet pågår och behöver utvecklas. Den bristande statistiken har påverkat arbetet att få en pålitlig och aktuell beräkning.

Det systematiska kvalitetsarbetet och utvecklingsarbetet

Det systematiska kvalitetsarbetet på C3L bygger på kursutvärderingar och årlig Swecoenkät som skickas ut till eleverna. Under 2021 skickades ingen enkät ut på grund av Coronapandemin. En sammanhållen statistik på utvärderingar har varit svår att få tillgång till. För att aktivt erbjuda vuxenutbildning till medborgarna är C3L med på olika mässor och har ett marknadsföringsarbete. Efterfrågan på utbildningar följs upp genom möten med övriga rektorer i Storsthlm och genom kontakt med övriga förvaltningar i kommunen. Det

pågående projekt som finns på C3L är ansökan för att bli certifierad i vård- och omsorgscollege. Vård- och omsorgscollege är samverkan mellan arbetsgivare, fackliga organisationer och utbildningar som tillsammans skapar attraktiva och moderna verksamheter. Efter avslutad godkänd utbildning får eleverna ett diplom och brosch som är meriterande vid anställning. Under januari 2022 har vuxenutbildningen haft ett besök för certifiering. I övrigt pågår ett ständigt arbete för utveckling av utbildningarna på C3L. För att kunna erbjuda utbildning som svarar mot efterfrågan och behov i kommunen och i Stockholm har skolledningen kontakt med näringslivsansvarig i kommunen, Storsthlm och klustret. I övrigt följer skolledningen upp efterfrågan genom samtal som studie- och yrkesvägledare har med eleverna. C3L har utvecklat samverkan med äldreomsorgen med arbetet äldreomsorgslyftet.

C3L har ett pågående samarbete med vuxenutbildningen i Haninge kommun att starta ett lärcentrum. Målgruppen är elever i behov av extra stöd och tanken är att nischa lärcentrumet mot digitalisering och digitala hjälpmedel. Målgruppen och behovet växer. Vuxenutbildningen ser också över möjligheten att starta ett yrkespaket inom spelutveckling.

Behovet i arbetsmarknaden

I utredningen finns en beskrivning av befolkningsprognos och arbetslösheten i kommunen. I övrigt beskrivs behovet i arbetsmarknaden.

Enligt rapport från arbetsförmedlingen finns lägst konkurrens inom data och it, pedagogik samt hälso- och sjukvård. Rapporten lyfter också förändringar i arbetsmarknaden och att det ställs högre krav på arbetskraftens kompetensutveckling. Enligt rapporten finns ökade inslag av framförallt automatisering och digitalisering. Det ställer nya och mer omfattande krav på avancerad digital kompetens.⁵

Omvärldsbevakning

En omvärldsbevakning har gjorts genom intervju med processledare i Storsthlm. Underlag från Storsthlm och rapporter har analyserats. I omvärldsbevakningen ingår också en kortare sammanfattning av vuxenutbildning i övriga kommuner.

Möjligheter till utveckling

Möjliga utvecklingsområden och förvaltningens synpunkter beskrivs i utredningen.

⁵ Yrkesprognoser- en utblick över åren 2022 och 2026, sid. 4.

Möjligheter på kort sikt (ett år)

De möjligheter som finns på kort sikt är att se över möjligheter till utveckling inom det systematiska kvalitetsarbetet för att utveckla befintligt kursutbud. I övrigt finns det på kort sikt möjligheter att se över antal kursstarter och studietakten på befintligt kursutbud. Skolledningen kan se över organisationen för att säkerställa att kontinuerlig utbildning erbjuds under hela året även, under sommarperioden. Samverkan med olika aktörer internt och externt kan utvecklas ytterligare på kort sikt. Tyresö gymnasium startar vård- och omsorgsprogrammet och försäljning- och serviceprogrammet till hösten 2022. Möjliga samverkansområden bör ses över tillsammans med Tyresö gymnasium. Skolledningen bör fortsätta med utvecklingsarbetet och göra omvärldsbevakningar för att följa förändringar i lagar och anpassa utbildningarna efter nya lagkrav.

Möjligheter på lång sikt (fem år)

Det finns möjligheter att utveckla kursutbudet med flera kombinationsutbildningar och yrkespaket för att bidra till kompetensförsörjningen. Det finns även möjligheter med att se över studielängden på kombinationsutbildningar och SFI för att bidra till kompetensförsörjningen. Andra möjligheter på längre sikt är att se över vilka utbildningar som kan och bör erbjudas på distans via upphandling eller C3L och vilka utbildningar som ska erbjudas i klassrum. På lång sikt finns det möjligheter att se över eventuella YH-utbildningar. Samverkansmöjligheter med interna och externa aktörer kan fortsatt utvecklas på lång sikt.

Ekonomi

Förslaget till beslut föreslås finansieras inom ramen för verksamhetsområde 7.

Prövning av barnets bästa

Ärendet bedöms inte beröra barn direkt varför någon prövning av barnets bästa inte har genomförts. Utredningen avser utveckling av C3L och berör vuxna elever. Barn kan indirekt påverkas om vårdnadshavare studerar. Flexibilitet ska erbjudas på kommunal vuxenutbildning i form av studietakt och plats för utbildningens genomförande, vilket kan anses vara för barnets bästa. C3L har i dagsläget flexibilitet i många av kurserna.